

sosialurín

telf. 1 47 20. 1 18 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurín

Útgevari:
Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Høgni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurín
Prent: Dímmlætting

Men dýrt var tað!

Tann, sum hevur fylgt eitt sindur við í tí politiska kjakinum á heimavelli, og sum hevur áhuga fyrri at kenna eitt sindur til tey veruligu viðurskiftini, tá stríð tekur seg upp millum land og kommunu, hevur ikki verið sørt í villareíða.

EITT ER, at ein býarpolitikari letur pressuna vita, at hann fer at taka seg úr kommunalium politikki, og líka sum innantanna vil siga okkum, at í og fyrri seg var tað hann, sum skuldi sitið í borgmeistarastólinum sjálvskrívaður.

AT VIT SO í partafloksblaði hjá sama politikara frá tí veruliga borgmeistaratum fáa at vita, at hatta kennir hann so í hvussu er einki til, er nakað, sum kann geva gerandisdegnum eitt sindur av kuløri.

MEN MEIRA MÁ TAÐ ørkymla meiniga mannin, tá hann nú týðuliga sær, at tað nógvm umstrídda telefonmálið við um- og uppbygging á telefonhúsinum nú er undir gerð, eins og sum telefonverkið søkti um fyrri mongum, mongum árum síðani at fáa loyvi til, tí tað var átroðkandi bráðneyðugt. Hetta, sum býráðið noktaði uppáttur og uppáttur, er tað sum í dag knappliga er tann rami veruleiki.

Í MEDAN ER tíðin farin, árinu eru farin, peningur brúktur í túsundatal krónum fyrri at greiða fløkjuna, sum tykist ikomin, hetta fyrri flestum tokukenda telefonmálið.

OG SO SÍGGJA vit nú, at hetta bert var ein sjónleikur, settur í verk av monnum, sum settir eru at stjórna høvuðsstaðnum. Og hvat má so tann vanligi borgarin halda? Ikki óðrvisi enn at her hevur verið spælt við áhugamálum almenningins.

TEY MONGU, SUM hava biðið um og lisið eftir at fáa telefon í áravís, hava biðið, tí menn klandraðust sum óvitar. Tey, sum avgjört høvdu brúk fyrri eini telefon, føla ikki annað, enn at tey eru hildin fyrri tað turra spott.

EIN TEIRRA, sum hevur høvuðsábyrgdina av hesum syrgiliga sjónleiki, boðar nú frá, at hann ikki ætlar at halda fram í einum komandi býráði, hóast hann eftir egnari frásøgn átti at sitið í borgmeistarastólinum. Ja, tað sigur okkum tó so mikið, at tað enn er onkur, sum viðgongur, at hann tó ikki heilt hevur mist evnini at skammast.

OG TAÐ ER ALTÍÐ NAKAÐ!

MEN DÝR. VAR TAÐ!

Ellis- og røktarheimsspurningurin:**Viðmerking til greinina hjá Jákup Lindenskov í Sosialinum 9/7**

Eri samd við tær í nógvm av tí, tú ferir fram.

Tað er óivað rætt, at almenningur fundur in Lærarskúlahøllini, har tað kostnaðarmikla svimjihallarmálið varð sett í relatið til »støðuna hjá teimum av okkara, sum tørva serliga røkt, sum ikki meir kunnu klárað seg heima«, at hesin fundur skuldi skiljast sum »ein mótstøða móti tí politikki, sum ferður verður frá kommunalari síðu, har átroðkandi, akut, sosial áhugamál verða sett afturum alt annað«.

Men tú skrivir viðari: »At, hetta so kann vera ein avleiðing av, at kommunan er so trongd í øðrum, í skúlumálum, vegamálum, renovatiðsmálum, svimjihøll, av kommunalari samankommu og haravstandandi øktari ábyrgd o.s.fr. er ein

O N N U R søga«, her kann ein ikki vera samdur við tær.

Ellis- og røktarheimsspurningurin átti ikki at verið »ein onnur søga«. Á nevnda fundi varð ført fram, at tað er skeiðt at tvína ellis- og røktarheimsspurningin saman við svimjihallarmálinum.

Er tað? Er tað ikki so, at Havnar kommunu hevur eina avmarkaða, økonomiska meg, og at tað tí er neyðugt at prioritera tey ymsku málini, prioriterað skúlumál, vegamál, renovatiðsmál, svimjihøll, kommunala samankommu o.s.fr. og ellis- og røktarheimsmál.

Ein spyr: Hvar í prioriteringini hjá Havnar kommunu er ellis- og røktarheimsmálið?

Tað er fatanin hjá summum, at hesin fyrri mongum so serstakliga umráðandi spurningurin fyrri Havnar kommunu higartil veruliga hevur verið »ein onnur søga«. Viðari skrivir tú um mikið umrøddu »Barakkina« — Uppihaldsdeildina á Landssjúkrahúsinum — at tað var skeiðt á fundinum, »at tala so niðurstendi um ein part av okkara sjúkrahúsværki; tað er skeiðt móti teimum, sum har eru, sum har eru av-

varðandi; tí tað umberst ikki, at fólk har vil fáa ta fatan, at røktin ikki er sum hon skal. Og tað er jú ikki meiningin«.

Hvat sipar tú til, tá tú sigur, at røktin í k k i er sum hon skal? Røkt av sjúklingum, røkt av eldri fólki umfatar so nógvm. Er m.a. ein spurningur um personali. Neyvan ert tú bangin fyrri, at fólk skal fáa ta fatan, at pleygipersonali á »Barakkini« røkir ikki skyldur sínar nóg væl. Í hvussu so er kann undirritaða, sum er sjúkrasystir á »Barakkini« fortelja, at eg kundi neyvan fingið betur personali at arbeiða saman við.

Men eg kundi ynskt mær betur arbeiðsumstøður.

Og eg kundi ynskt, at tey gomlu, sum jú nógvm teimum skulu búgva síni seinastu ár á »Barakkini«, at tey ikki sum nú vóru stúgvandi saman í smárum, at tey høvdu annað enn eina langa, smala gongd at spæsa eftir, og at tey kundu sloppið frá at búgva beint út til eitt tað mest trafikkeraða vegapetti (nátt sum dag) í Føroyum. Barakkinn hevur verið ein fyribilsoyvn í 18 ár.

Um fólk hevur ta fatan, at sjúklingar á Røktar-

deildini á Landssjúkrahúsinum fáa ikki nóg goða røkt, ja, so er tað í lagi!

Eg kann fortelja, at tann menniskjaligi parturin av røktini liggur ikki eftir. Men eg skilji fólk, sum tosa um »Barakkina« og umstøðurnar, vit har bjóða okkara gomlu sum ein skammblett í ríka samfelag okkara.

Hetta, ið er ført fram, viðvíkur Røktardeildini á Landssjúkrahúsinum. Her er einki nevnt um teir longu listarnar, ið vit hava fyrri fólk, ið biða eftir at sleppa inn á Ellis- og røktarheim. Men tað er kanska ein onnur søga (?).

Tey, sum í dag eru gomul, hava verið við til at uppbyggja okkara vælferðarsamfelag. Tey gomlu hava tí fullan rætt til ein part av ágóðanum.

Men vit vita, at tað eldra ættarliðið er ikki vant til at krevja, tey gera ov lítið vart við seg, tíga í staðin.

Tí mugu vit ungu, sum dagliga siggja vónaligu umstøðurnar, nógvm av teimum gomlu liva undir, gera vart við skeivleikarnar — vit kunnu ikki bara krevja t.d. svimjihøllir, ungdomshús, dansihøllir v.m.

11. juli 1980

Dorte Madsen

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

Lortaheimspeki

Í Dagblaðnum 9. juli skrivir ein Óli Breckmann eitt sokallað »Ummæli av ummæli«. Yvirskriftin er í og fyrri seg sonn. Hon eigur »Vanvirðing fyrri veruleikanum«. Og sigur hon nokso nógvm um innihaldið í greinini. Tað snýr seg um ein forfjónaðan veruleika, sum tvær ferðir um vikuna kann keypast fyrri pening. Vanliga nevnt »Dagblaðið«.

Greinin sigst at vera stílað til ein persón við lítla vitan um búskapar og samfelagsøgu. T.d. Sjóvinnubankakrakkið í hálvtrýssunum. Tískil vil eg beinanvegin biðja granskara fara í holt við brekini tá á dagum, og fáa tey fest uppá prent. So kanska Óli Breckmann lærir eitt sindur um egnu søgu sína, og harvið er við til at beta um figgarstøðu Dagblaðsins.

Runubollar og undirlutakenslur

Lika síðan Óli Br. kom uppí partapolitikin hevur hann ikki gjørt annað enn at kastað skarn eftir øðrum. Við hjálp av m.a. sinum Image-autoriteti o.s.fr. Tá ið smádreingir føla seg sekar, plaga teir at rættvisgera sínar faderur við runubollum, og hervið stendur hetta fast: »Ein runubolli er samansettur av lorti, sum annars minnir nógvm um samansetingina av teimum, ið kasta hann«.

Eitt annað hugsunarstøði, viðvíkjandi tí sama bleiv í 1977 kunngjørt av Gunter Wallraff, og ljóðar tað soleiðis: »Ein háttur at taka provokeraðan ótta og tær fylgjandi aggressiónir undir viðgerð, er tann harliga støðutakanin BILD oftani leggur fyrri dagin.

Blaðsins ávirkan og styrki, mót og avgerðar-

rættur, tann parvisi harðskapur og harðliga upplivaða stálstyrkin gevur lesaranum møguleika fyrri at imynda seg sjálvan við henda uppgjorda, yvirmenta áløypara og í BILD at uppliva veruleikan hjá hesum (stóra), sum hann sjálvur aldrin verður førur fyrri at fullfiggja.

BILD er eitt harðrent vesturtýskt blað, hvørs endamálið er at skapa ein falskan veruleika hjá fólkinum. Høvuðsmenninir eru Axel Cáser Springer og hin gamli nazisturin Frans-Josef Strauss.

Í Føroyum hevur revolvarejournalistikkinn somu ávirkan á fólkið, sum aðrastaðir. Lutfallið millum Bild og Dagblaðið er tað sama í mun til fólkatalið. Vesturtýskaland hevur uml. 60 mill. fólk, Bild-Zeitung 7 mill. lesarar og Føroyar 44 tús. fólk og Dagblaðið 4000

ein.øk. Tó skal viðmerkjast at bæði blaðini fáa alsamt færri keyparar, so tað kann vera so sum so við lutfallinum.

Typpið kloakkekslið
Ein annar smartur háttur at halda medvitskuna hjá arbeiðandi fólkinum niðri uppá, er at seta arbeiðsfólk upp imóti fiskimonnum. Sí »Salka Valka« eftir Halldór Kiljan Laxness. Í gomlum døgum rínnu fólk aftaná riddarum, og hildu tey hesar vera sína fyrmynd. Lat okkum frásiga handa avoldaða hugsunarhátt, halda uppá við at ofra okkum fyrri fjøldarhugfangi lortanna, og lat okkum typpa kloakkekslið.

p poulson

tjak og meingingar heldur fram

á síðu 11